

METHODOLOGY OF USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN ORGANIZATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS CLASSES IN HIGHER EDUCATION

Barakaev Bahodir Urakovich

Lecturer at Samarkand State University

Tel: 91-298 67 27

ABSTRACT

The article emphasizes the importance of the use of information technology in the organization of physical education and sports lessons in higher education, the formation of worldview and thinking, the formation of physical, spiritual and moral qualities, the future of physical education and the teaching of physical education and sports.

Keywords: sports, pedagogical technologies, pedagogical process, information, information technologies, modern pedagogical technology, methods, criteria, practical lessons, interactive education, figurative thinking, intellectual development. Масаланинг долзарблиги.

INTRODUCTION

Мустақил Ўзбекистон Республикасида шаклланаётган миллий истиқлол ғояси Республика Конституциясида эътироф этилган инсонпарвар, демократик, ҳуқуқий давлат ва жамиятни барпо этиш, шунингдек, ижтимоий-иқтисодий ҳамда маданий ривожланишнинг юқори босқичларига кўтариш, жаҳон ҳамжамияти сафидан муносиб ўрин эгаллашга йўналтирилган эзгу мақсадларни амалга оширишга хизмат қилади.

Ушбу мақсадларнинг ижобий натижага эга бўлиши энг аввало, ёш авлодга илмий билимлар асосларини пухта ўргатиш, уларда кенг дунёқараш ҳамда тафаккур кўламини ҳосил қилиш, жисмоний, маънавий ва ахлоқий сифатларни шакллантириш борасидаги таълимий-тарбиявий ишларни самарали ташкил этишга боғлиқдир. Зеро, юртнинг порлоқ истиқболини яратиш, унинг номини жаҳонга кенг ёйиш, улуг аждодлар томонидан яратилган миллий-маданий меросни жамиятга намоёниш этиш, уларни бойитиш, мустақил Ўзбекистон Республикасининг ривожланган мамлакатлар қаторидан жой эгаллашини таъминлаш ёш авлодни ҳар томонлама комил инсон ҳамда малакали мутахассис қилиб тарбиялашга боғлиқдир.

Жисмоний тарбия ва спорт ўқитувчилари ўқитиш услубларини мужассамлаштирган ҳолда, машғулотлар ўтказишга тайёрланиши, турли ўқув қуролларидан самарали фойдаланиши ҳамда ўқув режаси ва дастурларини методологиясини очиқ бериши лозим. Бироқ, шунинг унутмаслик лозимки, ўқитиш ва ўргатиш жараёнларини бошқариш, мавжуд ўқув воситаларидан самарали фойдаланиш ва ўқув машғулотида ўқувчиларга имкон қадар тушунарли бўлишини таъминлаш ва шу каби бошқа кўпгина вазифалар ўқитувчининг зиммасига тўлиқ юклатилади. Шундай экан жисмоний тарбия ва спорт фанлари ўқитишда янги педагогик технологиялардан фойдаланиш лозим. Бундан мақсад шуки, ўқитиш услуби шундай йўлга қўйилсинки, бунда ўқувчилар ўқитилаётган фанни ҳар қандай шароитда ҳам тўлиқ ўзлаштира олишсин.[1]

Жисмоний тарбия ва спорт дарсларида ўқитиш услубларини мужассамлаштирган ҳолда, замонавий педагогик технологияларни қўллаш самарадорлигини ошириш методи ва

воситалари. Ҳозирги кунда барча педагоглар сингари жисмоний тарбия ўқитувчиларига ҳам дарсларни замонавий педагогик талаблар асосида ташкил этиш, дарсга инновацион ёндашувни, ўқувчиларни мустақил фикрлашга ўргатишни дарс давомида шакллантириш каби илғор педагогик технологиялардан фойдаланишни талаб этади.

Дарҳақиқат, ҳозирги глобаллашув жараёнлари тобора кескинлашаётган бир даврда бевосита ёшларнинг умумий ва махсус жисмоний тайёргарлиги билан шуғулланувчи жисмоний тарбия ўқитувчиларига қаратилаётган эътибор бу борада муҳим аҳамият касб этмоқда. Зеро, уларнинг муҳим хизматларидан бири шундаки, ўқувчи-талабаларни тарбиявий, маданий, тиббий, саноат қурилиш, ишлаб чиқариш каби касб-ҳунарга йўналтириш бўлса, иккинчидан уларни махсус жисмоний тайёргарлик билан қуролланишга маълум даражада хизмат қилади.

Бугунги кунда ёш авлодга таълим бераётган ўқитувчиларнинг ўзлари замонавий инновацион технологияларни тўлиқ ўзлаштирган, ахборот-коммуникация воситаларидан оқилона фойдалана олиш кўникмаларига эга бўлишлари, умуман барча таълим-тарбия сирларидан воқиф бўлишлари талаб этилади.

Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчилари илмий педагогик фаолияти билан боғлиқ масалаларни ўрганишда, энг аввало, мазкур ҳодисага оид тушунчаларнинг мазмун-моҳиятини таҳлил этиш мақсадга мувофиқдир. Хусусан, “жисмоний тарбия” тушунчасининг ўзига бир қанча таърифлар берилганлигини кўришимиз мумкин. “Жисмоний тарбия – педагогик жараён бўлиб, инсон организмни морфологик ва функционал жиҳатдан такомиллаштиришга, унинг ҳаёти учун муҳим бўлган асосий ҳаракат малакасини, маҳоратини, улар билан боғлиқ бўлган билимларни шакллантириш ва яхшилашга қаратилган” [2]. “Жисмоний тарбия организмни ҳар томонлама чиниқтиришга қаратилган, соғлиқни мустаҳкамлашни назарда тутган тарбия, жисмоний машқлар” каби таърифлар берилган [3].

Жисмоний тарбия ва спорт дарсларида ахборот технологияларининг таълим беришга мўлжалланган қисмида ўқув материалларини тақдим этганда унинг ўқувчилар томонидан тушуниш даражасига алоҳида эътибор берилади. Тақдим этилаётган ўқув материаллари таълим олувчилар учун содда, қулай, кўргазмали ва яхши ўзлаштириш учун изоҳли маълумотлар тавсия этилган бўлиши, шунингдек, ўқув материалларида керакли таърифлар, таянч иборалар, калит сўзларга мурожаат қилишда қўшимча имкониятлар яратилади.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, интерфаол таълим бир вақтда бир нечта масалани ҳал этиш имкониятини беради. Булардан асосийси-ўқувчиларнинг мулоқот олиб бориш бўйича кўникма ва малакалари ривожланади, ўқувчилар орасида эмоционал алоқалар ўрнатилишига ёрдам беради, уларни жамоа таркибида ишлашга, ўз ўртоқларининг фикрини тинглашга ўргатиш орқали тарбиявий вазифаларнинг бажарилишини таъминлайди.

Бундан кўриниб турибдики, ахборот технологияларининг жисмоний тарбия ва спорт фанларида қўллаш ва дарс жараёнини ахборот технологиялари воситасида такомиллаштириш долзарб муаммолардан ҳисобланади. Замонавий ахборот технологиялари асосида маълумотларни ўқувчиларга тақдим этиш, унда образли

фикрлаш, интеллукутуал ривожланиш даражасини юқорига кўтариб қолмасдан, бу жараён ва анъанавий ўқитиш ўртасидаги нисбатни ўзгартиришга олиб келади.

АДАБИЁТЛАР

1. Мирзакаримов Юлдашбой Абдинабиевич “жисмоний тарбия ва спорт дарсларида замонавий педагогик технологиялардан фойдаланишнинг жиҳатлари” Innovative, educational, natural and social sciences. 2021 йил.
2. Абдуллаев А., Хонкелдиев Ш. Жисмоний тарбия назарияси ва услубияти. Ўқув қўлланма. Т., ЎзДЖТИ, 2005. 12-б.
3. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 1-жилд. – Т.: “Ўзбекистон миллий энциклопедияси” Давлат илмий нашриёти, 2006. 95-б.
4. Пирахунова Ф.Н., Назиров А.Х. Ўқитишнинг янги педагогик технологиялари. Услубий қўлланма. –Т.: “ИҚТИСОД-МОЛИЙА”. 2008, 3-48 бет.
5. Ўзбекистон Республикасида Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури. “Ўзбекистон”, Тошкент, 1997 йил.
6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 16 октябрдаги “Олий ва ўрта махсус таълим давлат стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарори.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг енг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлиси материалларидан “Ўзбекистон овози” газетаси, 2007 й 12 феврал.
8. Бордовская Н.В. Диалектика педагогического Исследования. –М.; 2001.
9. Селевко Г. Современные образовательные технологии: Учеб. пособ. –М. 1998 год.
10. Кузнецова. Н. Формирование систем понятий в современном обучении. –Л. 1985 год.
11. Левина М. Технологии профессионального педагогического образования. –М., 2001 г.
12. Материалы Республиканской научно-практической конференции «Проблемы формирования и совершенствования содержания содержания среднего специального, профессионального образования» Ташкент. 2001 г.